

J E L E N K Ö R.

58. szám

Pest szombat julius' 19dikén

1834

Foglalát: Magyar- és Erdélyország (pózsonyi orsz. ülések jul. 14. — és erdélyiek jul. 10keig. Az állatteuyesztó társaság ügyéber. Különféle.) Anglia (öklözések; királyné utazása; Wellington bálja; két főügyvéd véleményye Moreno ellen.) Franciaország (hírlapok a kamarák korábbi összehivatásuk ellen és mellett.) Svédország (Ankarswärd folyamodása; censurai hatás 's a t.) Spanyolország (a' spanyol tártományok szelleme osztályozva) Keletindia (rab-szolga szabadítás-mód.) Oroszország (nevelő-intézetek) Németország, Gabonaár. Pénzkelet.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. Jul. 14kén a' fő RR. orsz. ülésében tanácskozásba vétetvén a' szentszékekrül szóló törvényezikk 3ik 's 4ik §sza, mellyek által a' házassági pörökben előforduló jegydíj, hozomány, menyekzői v. nász-ajándék, köz v. együtt-szerzemény 's élelembeli tartás kérdései, szintén világi bíróság elítélése alá terjesztetni javasoltattak, af. határozatott: hogy kivevén a' férj jószágába fektetett hozomány 's a' köz- v. együtt-szerzemény kérdését, a' többi, mint házassági hitet közelebbirül érdeklő, 's következőleg elváltási perekhez képest mint járadékos (accessorialis) tárgy, a' szentszéknél hagyassék. A' két kivett tárgy pedig világosabban polgári, mintsem hogy járadékosakul tekintethetnének. Következett az 5ik §. melly így szól: „a' botránkoztatás büntetésérül azt javasolván, hogy ennek színe alatt az egyházi bíróságok se testi vagy pénzbeli büntetéseket, se bezáratást nem rendelhetnek.“ Az országos szerkesztés annyiban különbözik, hogy pénzbeli büntetést nem említ 's a' bezáratás tilalmát is csak nyilvános javulási v. fékhelyekre (ad publica correctionis loca) szorítja. Erre a' fő RRdek nem a' KKok- és RRdeknek szerkesztését, hanem az orsz. küldöttségét fogadják el, végét ennek is elhagyván, mellyben az áll, hogy a' botránkoztatás fenytékérül a' büntető törvénykönyvben lesz rendelés; e' helyett azonban oda ragaszták a' 7ik §. (orsz. küld. szerkesztés) tartalmát: „hogy egyébiránt a' szentszékek előbbi hatásukban meghagyatván, ítéleteik a' világi törvényszékek által hajtassanak végre.“ E' fölött a' RR. szerkesztésébül a' 6ik §sz., melly azt rendel: „hogy azon személyek, kik legfőbb törvényszéki ítélet által nősparáznaság (adulterium) miatt egymással kötendő házasságtól eltiltatnak, a' szentszékek által egymással egybekelésre nem boesáttatnak,“ — nem e' cikkhez tartozónak, hanem polgári törvénysorba jegyzendőnek ítéltetett; hasonlóan elmellőzteték a' 7ik is. Jul. 12kén, minthogy a' RR. szerkesztésinek további §szai a' szentszékek belső rendezését is elintézés-tárgyul foglalák magukban, az országos küldöttségi munkálatban pedig e' tárgyról javaslat nincs, azon nevezetes kérdés támadt: vajjon tanácsos é törvényhozásnak e' tárgyra ereszkedni

's a' consistoriumok belső ujdin rendezését felfogni? mire, minthogy ezen beboesátkozással lehetetlennek látszék a' vallás némelly elveibe nem ütközni, a' polgári ügyek pedig már különben is világi törvényszékekre határozattak szállittatni, egyébiránt tekintvén a' vallás-szabadság elvét, óvatos lenne különböző vallásuaknak egymás szentszékei elrendezésébe avatkozni, közös lett a' fő RR. állapotása: ezen tárgyat egészen elmellőzni, 's főnhagyván a' kir. Főlség legfensőbb felügyelési 's pártfogási jusát, a' törvényhozásnak csupán arra terjesztetni ki figyelmét, hogy szentszékek-nél alkotmány vagy ország java ellen, sem pedig különböző vallások ártalmára valami ne határozassék. Hasonló vélemény nyilatkozván a' többi vallásbeliek szentszékei elrendezése iránt, mellyekről különben is váratik a' Főlségtül mint fejöktül kegy. resolutio; e' fölött a' karloviczi érsek 's bácsi g. n. egy. püspök is ellene levén az ügynek: nemcsak a' mondott szakaszok, hanem a' következett XIXik és XXik czikkek is, amaz az evangelikusok, ez pedig a' görög n. egyesültek consistoriumi elrendezésérül, elhagyatni rendeltettek. Ezután a' XXIik czikk, melly által a' hozandó új törvények kihirdetésekor, még az első bíróság előtti folyamatban leendő perek új törvényszékekre visszavitetni, az első bíróságnál már lefolytak 's fensőbb törvényszékre föl is vittek pedig eddigi szokás szerint rendesen tovább vitetni, 's az akkorig kimondott ítéletek az ujdin alapított első folyamodási törvényszékektül kiküldendő bírák által végrehajtatni javasoltatnak, — elfogadtatott. Jul. 14kén a' rendre következett XXIIik czikk „törvényszéki parancsok megszüntetésérül“, ámbár azt az orsz. küldöttség is e' munkálat-sorhoz kapcsolá, a' pörlekedési rendre halasztatni határozatték, azon oknál fogva, mivel a' bírósági parancsoknak nem levén más céljuk, mint a' pörfolyamban történt hiányokon 's tévedéseken igazítani, az, hogy millyen hiányok v. botlások jöhetnek a' pörlekedésben elő, és így ki, és milly parancsot adhasson ki? egyenesen „a' törvényjavítási és pörlekedés-rendi“ munkálatban fog előviláglani. Különbözik pedig most mingyárt előre azért sem lenne tanácsos minden bírósági parancsot eltörölni, mivel törvényszékinknél azok helyett kiegészítő más valami pótolék nincs, mint

például külföldön az ugy nevezett cassatio-székek 's t. ef. Ugyan ez ülésben vitatásba került még a' XXIIIik cikkely is „az ügyvédekről“, miről jövő levelünkben. E' közben köldöttség érkezett az alsó táblától, javaslatot hozván a' vég helyi törvényszékek rendezése iránt, mellyet a' BR. szinte ez nap fogadtak el orsz. ülésökben, miután előbb szokás szerint kerületileg megállapíták.

Tek. Békes vmegye KK. és RR. jul. 14kén tartott közgyűlésökben országgyűlési követnek ezen tiszti megbizásról lemondott Novák Antal főjegyző és táblabíró ur helyébe egyhangu fölkiáltással, Szombathelyi Antal táblabíró urat választották.

Kolosvárott a' jul. 7kén tartott orsz. ülésben a' naplókönyv-szerkeztetésre 's bírálásra titkos szavazás utján biztosság választatott, a' más napi ülésben ezen szózatok számba vétetvén a' naplókönyv-szerkeztetésre szózat többséget nyertek magyar nemzetből: Kovács István kraszna vmegyei és Szabó József vizaknai követek; székelly nemzetből: Cserei Farkas, kir. hivatalos 's Török István kézdi-vásárhelyi követ; a' szász nemzetből: Regius János besztercze-vidéki 's Trausch József brassai követek. A' naplókönyv-bírálsra a' magyar nemzetből: gr. Kornis Mihály kir. hivatalos, 's gr. Degenfeld Otto k. szolnoki főispán, Tunyogi József k. szolnoki és Zejk József k. fejevári követek; a' székelly nemzetből: Dindár Antal aranyszéki, báró Apor József háromszéki, 's gr. Kun Gothárd s. szt. györgyi követek; a' szász nemzetből: Schreiber Simon szebeni, Dietrich János szász-sebesi, Ehrenfeld K. András medgyesi és Scherer György szerdahelyi követek. A' bírálat részvevői lesznek még ezeken kívül az országos és nemzeti tollvivők, és az ítélőmesterek helyeik betöltése után leendő rendes ítélőmesterek. Jul. 9kén volt országos ülésben az országos elnök (statuum praeses) 's három ítélőmesterek választatások iránt ő Főlségéhez felküldendő alázatos felírás megvizsgáltván, megállapítatott. Jul. 10én ezen fölírás az ideigleni elnök 's a' három nemzet tollvivői által aláíratván a' 3 nemzet peeséteivel lepecsételt, 's az ő Főlsége eleibe leendő juttatás végett egy köldöttség által országgyűlési királyi biztos főherczeg Ferdinánd ő kir. Fenségéhez általvitetett, Doboka vármegye főispánja gr. Rhédey Ádám ő excja vezérleése alatt. — Ezután az elnök ur jelenté, hogy jul. 23ig országos ülés nem lesz. E. H.

Ő cs. kir. Főlségeik Weinzierl fels. nemzet-ségi urodalmokbul jul. 14kén visszatértek Schönbrunnba.

Az Allattenyészto Társaság ügyében.

Az idei pesti löversenyek sorát 's kimenetét már közlé hirlapunk. Nem lesz azonban érdektelen a' Gyepkönyv sajtó alul kiszabadulhatásaig is az egészre még egy tekintetet vetnünk, hogy lássuk: valljon haladtunk e, és mennyiben?

Az idei pesti gyülekezet alkalmakor történtek közt legelső 's legfényesb helyet foglal ifjabb királyunk ő Felsőségének azon kegyelme, mellynél fogvást a' Magyarországi Allattenyészto Társaságot legfelsőbb pártfogása alá venni 's hozzájárultával megtisztelni méltóztatott. Miből áll ez, mikor 's miként tétetett előszer nyilvánossá az ez iránt érkezett kegyes határozat? tudattuk ugyan már; mert kötelességünknek tartottuk, ezen örvendetes hirben a' Társaság' távollevő tagjait 's egyéb hazánkfait is minélelőbb részesíteni; de a' Társaság e' kir. kegyelmet az intézet' előmenetére nézve olly nagy következésének véli 's általa elannyira lekötelve érzi magát, hogy hódoló hálajának nem adhatja eléggé nyilvános jeleit. Ugyanis e' fejedelmi részvét az eddig aránylag csak kevés egyes által pártolt intézetet egészen új fénybe helyezi, 's annak nem sokára leendő tökéletes kifejlődése iránt bizonyosb reményt nyújt; minthogy lehetetlen ezentul a' köz részvétnék még inkább nem növekednie, miután, valamint gr. Keglevich László Elnök ur a' közgyűléskor e' tárgyról tartott beszédében megjegyzé, az intézet gyámolása 's illő fentartatása, melly eddig izlés dolga vala, most minden Magyart egyiránt érdeklő becsület dolgává lett.

Hogy a' löverseny hasznairól való meggyőződés hazánk' lakosi közt is mind inkább terjedez, igen örvendetes bizonyosság erre a' 6 esztendőre ajánlott, 's az idén először kitett „Somogy vármegyei díj“, melly, noha az aláírás még nincs bezárva, már is az idén 110 aranyból állott egy ezüst tokban. Ez által ns. Somogy vármegye, melly több jeles lónemesítőt számlál keblében, ugy hogy a' simmeringi gyepen az idén kiteve volt első királyi billikomot is keblebeli birtokos ugyanott nevelt lovával nyere el, a' gazdaság e' nevezetes osztályának előmozdításában újabb érdemmel diszesíté nevét. Somogy pedig csak egyike honuak számos megyéinek. Az Allattenyészto Társaság kötelességének tartja mind gr. Festetics Miklós urnak, ki az aláírás terjesztésében fáradozott, mind a' többi somogyi uraknak, kik azt adakozásaikkal létre hozzák, ezennel nyilvános köszönetét tenni. Az eddigi ajánlók nevei ezek: Appel József, Barcza Lajos, Bogyay Elek, Bogyay Miklós, Bogyay Péter, Bosnyák Ferencz, Csapody Pál, Czindery László, Festetics Ágoston, Festetics Dienes, Festetics Miklós gr., Gaal János, Gaal István, Gaal

Pál, Gludovác Ferencz, Herrmann Antal, Hertelendy Ferencz, Hochreiter Ambrus, Hunyady József gr., Inkey Imre, Jankovics István, Kund Dániel, Kund Vincze, Márffy Dienes, Mérey József, Mérey Sándor főisp., Puteáni Józ. b., Sárközy István, Sárközy Lajos, Schmidegg Józ. gr., Sebe, buzsáki plebánus, Siklósy József, Somssich Pál, Spissich Ignác, Svastits István, Széchenyi István gr., Széchenyi Pál gr., Szegedy Sándor, Tallián István, Tallián József, Thassy Károly, Tulman Pál, Xantus Ignác, Záborszky Imre, Záborszky Miklós, Zichy Ferencz, Zichy János, Zichy József. — Továbbá ns. Pest városa a pesti díjat az idén megnyitotta 's az aláírás folyvásti szaporítása által azt saját helyzetéhez illő mennyiségre kívánja emelni. — Minden honi kanca és mén számára továbbá egy nagy díj alakult 12 esztendőre, melly egyszer Pesten másszor Simmeringen fog felváltva kijárni. Az aláírás, mellyet gr. Károlyi István nyitott meg 200 arannyal, még folyamatban van, és az idej pesti verseny végekor már esztendei 900 aranyra ment. Ez olly díj lesz, melly nevezetes nyereségi reménynél fogva bizonyosan igen jeles tenyészllovakat fog hazánkba idézni. B. Mesko Jakab 100 aranyat küldött be olly ajánlással, hogy a Választottság annak évenkénti kamatját valamely díjra fordítsa. — Egy hazai intézet, mellyet fejedelem, hatóságok 's egyesek igy kezdének pártolni, nem maradhat sokáig a középszerűség homályában! — De a' növekedő részvét az idén nemcsak ujdón ajánlatokban, hanem az által is mutatkozott, hogy habár a' két országgyűlés sokat meggátolt is, még is számos urak, kivált lókedvelők látogatók meg a' pesti versenyt; és sokkal több pályás ló levén bejelentve mint tavál, néhány érdekes futásnak is valánk tanúji; noha a' pályatér gr. Keglevich László Elnök urnak, ki e' végre a' közpénztárt saját költségeivel is segíté, a' gyepigazításra fordított minden ügyekezete mellett is, a' mult tél és tavasz száraz volta miatt poros és nem legalkalmasb vala. — A' jun. Ski közgyűlés olly számos volt, millyet a' Társaság felállása óta még nem láttunk, 's azt mindenek előtt a' fenemlített k. királyi határozatnak köz örömmel fogadott nyilvánosítása, továbbá a' szolnoki ekével tett próba' kimenetelének előadása 's egyéb a' Társaság' előhaladását tárgyazó előterjesztések igen érdekessé tették.

(A' többit máskor.)

A' nm. m. k. udv. Kamara Budára 30 adossá Trexler Antal Pinkamezőn volt 30 adost és vámszedőt nevezé ki.

Jul. 15kén Bécsben a' Neuling Vincze-féle sörház nagy lotteryáján kihuzott nyertes sorsszámok következők: 30198 nyeri a' sörházat v. 300,000

frtot; — 126,345 nyert 25,000 frtot; — 137,181 ny. 10,000 fr.; — 23,881 ny. 5,000 fr.; — 139,381 ny. 4,000 fr.; — következnek a' vörös szabad sorsok: 128,414 nyert 15,000 fr. 's 3000 sorsot; 72,334 nyert 6000 fr. és 2000 sorsot; 100,329 ny. 3000 fr. és 1500 sorsot; 137,917 ny. 2000 fr. és 1200 sorsot; 72,459 ny. 1600 fr. és 1000 sorsot; 100,831 nyert 1500 fr. és 500 sorsot. — Sz. kir. Pest városában a' most lefolyt első félesztendő alatt, vagy is 1834 január 1sőjétől jun. utóljaig történt halálozások száma mindössze 1603; e' számbul 195 tudósorvadásban, 68 elgyöngülésben, 65 ideglázban, 50 tudószélütésben, mult ki.

Jul. 15kén a' Pestre érkezett külföldiek közt nevezetesbek Bécsből: a' szardíniai kir. követ gr. Pralormo családostul; gr. St. Marsan szardíniai követségi titoknok, marq. d'Oría ugyanazon követségi attaché; báró Drachenfels Hess nhgségi köv. titoknok; Bukarestből a' hosp. fejedelem testvére Ghika Gergely; és szinte Bécsből a' spanyol királyi követ.

A N G L I A.

Bostonbul 's másunnan érkezett lapok majus 4kéig jelentik, hogy a' nép, melly az elnök mellett, 's a' tanács ellen van, kéreimek által kezdi véleményét kifejezni, mellyeket a' tanács rágalmazó gunyírásoknak akarna ismét nyilatkoztatni. Még messziről sem gyaníthatni, mikép fog ezen vita Jackson general, 's a' tanács és bank közt elhatározatni. Ujyorki levelek szerint jun. 9ig sem volt a' bankkérdés még eldöntve. Hiszik némelylek, hogy Clay ur indítványai a' statusdepositumok visszaadatásuk iránt az egyesült statusok bankjába, mellyek a' képviselő ház előtt forganak mostan, ott keresztül is fognak menni, de az elnök vetoja által el fognak mellőztetni. Stevenson ur a' ház szónoka, tiszthelyéről lemondott, utódjának (successor) tennessee-i Bell urat állítják, ki buzgó hive Jacksonnek.

Angliában mint tudva van szeretik az öklözést (Boxen). A' küzdés e' neme többnyire veszélyes a' viaskodókra nézve, kik gyakran halva vitétetnek el a' küzdhelyről, vagy nem soká élnek a' harezot túl. E' napokban is két öklöbajnok mulattatta, vagy iszonyitá a' nézőket Andover szomszédjában, a' korábbi híres viadalok helyén. Két pár (Sam és Tom Gaynor, és Swift 's Noon) vítt meg. Sam 300 font sterlingben fogadott 200 ellen; Swift pedig Noon-nal kölcsönösen 50 fiban. A' küzdés a' várostól 4 angol mérföldre történt, 's több év óta nem volt ennél szebb, tekintetesb, 's mesterségesb. A' kört sok ezernyi minden rangu személy képezé. Először Sam és Gaynor küzdött, 's két óra és 5 percz mulva Sam lett győztes, no-

ha jobb karja, mindjárt a' küzdés elején, kificza-
mult; Gaynor meg nem adta magát, míg egészen
ki nem fáradt, 's különös vitézséget mutatott. Sam
nem igen sérült meg, 's még azon éjjel a' város-
ba tért vissza. Gaynor pedig egy andoveri ven-
dégházba vitetett. A' nézők olly magas hiedelem-
mel voltak iránta, hogy azonnal 22 ft. stget ad-
tak össze 's még számos aláírásra vala remény. A'
2dik küzdés is jeles volt Swift én Noon közt mind
ügyességre, mind tartósságra nézve. A' győze-
lem soká ingott, míg a' 71dik menetkor Noon fő-
vel bukott földre. Baráti a' küzdésnek végét ohaj-
ták, 's Noon-t elvitetni, de ő nyakasan a' foly-
tatást sürgeté. A' közelebbi menetkor annyira el-
bágyadt már, hogy baráti veszteségjelül kalapjaikat
a' levegőbe dobálák. Erre Noon ugy fölindult,
hogy egyik barátját megütötte, 's könyezve hagyá
el a' kört, noha azon emberi bánásmóddal mindenki
megelégt, 's előre látták, hogy ha megenged-
ték volna Noonnak a' küzdés folytatását, ez csak
haszontalan sérüléseknek tette volna magát ki.
Andoverben hamar orvosi segélyre talált; de még
azon éjjel meghalt. Noon folyvást azt vitatá, hogy
ha a' küzdés folytatását megengedték volna neki,
ő lett volna győztes. Veszteségén igen szomor-
kodott, és szüntelen reményei felsültén panasz-
kodott. Egy özvegyet 's egy árvát (!) hagy ma-
ga után, 's mint az angol lapok szenvedélyesen
említik, jobb sorsot vala érdemlő. Noon az öklész
körben v. gyűrűben „Zseb-herkules“ néven volt
isméretes, 's egyszer már meggyőzte Swiftet, mi-
dön egykor ezt szerencse-csillaga elhagyá, de ál-
ütéssel. — (O'Connell az alsóházban indítványt je-
lentett az öklendésből származó ölés iránt 's méltá-
n!) — A' londoni udvari hirlap jelenti, hogy min-
den kir. alattvaló, midőn a' királynak bemutatattik,
ő Főlsége előtt jobb térdére boesátokozzék, a' ki-
rály kezét csókolja meg, azután keljen fel, hajtsa
meg magát, 's vonuljon vissza. — Londonban a' ki-
rályné elutazására nagy készülétek tétetnek, ki
jul. 6án reggel vala indulóban. A' királyi yacht
(könnyű hajó) drága kelmével (Stoff) vonatott be,
hogy a' királynét a' lordmayor kíséretében Wool-
wichbe vigye, hol Royal George-ra szálland.
Denbigh, Errol, Howe és Brownlow grófok hit-
vesekkel 's 3 gözhajó, és a' 3ö algyus Castor
fogják őt kíséreni. Rotterdamban kiszáll, 's útjában
Szászországba egy kis rövid kerületet tesz, hogy
testvérét, Ida weimari hgasszonyt Bextheben, meg-
látogassa. — Az admiralisság első lordja kir. göz-
hajót rendelt Woolwichbe, Lieven hg (oroszkö-
vet) hitvese 's kíséretének Hamburgba szállítatá-
sára. A' hg jul. 2án vett búcsut a' királytól; leg-
idősb' fija másod követségi titoknokul marad itt.
Wellington hg jul. 2kán (alkalmasint a' bucsuzó

Lieven hg tiszteletére) Apsleyhouse-ban fényes
bált adott, mellyre 1300 belépti-jegyet osztatott
ki; a' bálban több volt 1000 személynél a' leg-
főbb nemességből; 8 nagy terem nyitatték meg
számukra. Ő FFgöket is várták, de a' királyné kö-
zel indulása Németországba meggátolta őket. — A'
király a' királyné távolléte idejét (aug. 20kaig)
Gloucester hgasszony társaságában töltendi. — A'
Globe két főügyvéd véleményét adja Moreno gen.
törvényes üldöztetéséről. Hovenden ur így fejezé
ki azt: „Mint hogy hamar feleletet kívántak tőlem.
főntartom magamnak azon just, hogy válaszomat
megigazítsam, vagy helyben hagyjam, ha köze-
lebb vizsgálat után szükségesnek hinném azt. Ha
Moreno gen. 1831 dec. 5ki tudósításában az ak-
kori spanyol kormányhoz, csak spanyolok elfoga-
tását jelenté, 's a' vett parancs csak spanyolok
kivégeztetéséről szólt, akkor azt hiszem, hogy
Moreno, Boyd urat megöletvén, a' kit angol alatt-
valónak ismért, gyilkossági vétkes. A' tett saját fe-
lelőssége alatt történt, nem pedig engedelmisségből
kormányja parancsa iránt. Ha úgy állanak a' dol-
gok mint mondám, ugy vélem, Morenot tulajdon-
kép hazájában kellene egy biztosságnak kihall-
gatnia, de mivel népjogos kérdés is van az ügy-
be szöve, azt tartom, folyamodásban kérni kell előbb
ő Főlségét, hogy ezen ügyet a' titkos tanács bi-
rói biztosságának terjessze elé. Semmi egyéb tör-
vényesnek sem látszik előttem olly igen alkalmas-
nak ezen előleges kérdés eldöntésére; a' biztosság-
nevezés tekintetében, melly a' vádlott gyilkost ki
hallgassa, nem kétlem, ő Főlsége e' kérelmet nem
tagadja meg. Önáhtság volna tőlem a' bírói biz-
tosság véleménye elibe vágni, de ugy hiszem
hogy Grotius és Vatel után ítélve, ha Moreno
Spanyolországban volna, a' britt kormány azon
ország kormányát kérhetné meg idéztetése végett:
minthogy azonban itt van, (Hamburgba surrant
már!) itt kell megítélni is.“ Gerdon ur véleménye
következő: „Valljon gyilkosságban vétkes e Mo-
reno? az eskütszékre tartozó kérdés; én azt tar-
tom, hogy bárkinek kivégeztetése azon meggyő-
ződéssel, hogy a' parancs arra jusképen nem áll,
csak annyi, mint parancs nélküli kivégeztetés, 's
ugy hiszem, hogy illy cselekvény, nem tekintve
a' hivatalos hatóság kikelésére is, azon elszánt
gonoszságot teszi föl, melly a' gyilkosság lényege.
Véleményem szerint Morenot a' király által
nevezendő biztosság megítélheti, mert ámbár nem
Anglia jobbagya, de mivel angolt őt meg, a' ki
britt törvény, 's britt kormány képviselőjének vé-
delme alatt állott, ugyanennek törvényhatósága alá
is esett, 's kifogása, mint külföldinek, ninesen.

FRANCZIAORSZAG.

Toulonba Párisból jun. 26ról érkezett tele-

graphi parancs Palinure brigget vitorlakészen (induló félben) rendeli tartatni, hogy adandó első jelre Levante felé szárnyalhasson. Azt hiszik, hogy a' touloni révben tanyázó hajóserég - osztály sem sokáig fogna Palinure után késni. — A' Temps hevesen kikel a' kamarák megmásolt összehívása ellen, 's megjegyzi, hogy X. Károly miniszterei ellen is az volt fővád, hogy a' követházat előbb föl-oszlatták, mintsem az összeállott volna. A' Courier français, Gazette de France, Impartial, Journal du Commerce szinte kikelnek e' rendszabály ellen, ki a' National is 's arra emlékeztet, hogy 1803ban Thiers ur ellenmondást készített az újságírók részéről, mellyben e' helyet olvashatni: „A' király a' követházat föl-oszlathatja; de arra összegyűltnek és szerkezűltnek (constituirt) kell lennie, az összegyűlés és szerkezőlés előtt még nincs kamara, hanem csak bevégzett választások. A' charta pedig sehol sem mondja, hogy a' király a' választásokat megsemmisítheti.“ Innen az következnek, hogy a' király az egybehítt kamarák elhalasztatása által, a' jun. 30ki kijátszó egybehívás után, nem a' kamarát, hanem a' miniszterre lett újságíró saját szavai szerint a' választásokat halasztaná el. E' tekintetben Thiers ur rendelése ócsárolható. A' király hat hónapig egyedül kormányozna 's a' t. A' Constitutionnel is ellennyilatkozik. A' Journal de Paris 's a' Débats jul. 2ig hallgatott e' tárgyról; de jul. 23kán a' j. Débats, 4én a' Journal de Paris megszólamlának. A' j. des Débats azzal ügyekszik a' kormány rendelését menteni, hogy a' charta e' tárgyról szóló cikkelye parancsolja ugyan a' kamarának föl-oszlatása után három hónap mulva összehívását, de trónbeszédről, a' követek minősége vizsgálatáról, fölírás vitájáról, költség-előterjesztésről 's a' t. épen semmit sem mond. A' j. de Paris pedig más nap egészen megfordítja a' kérdést, 's bő cikkelyben azt törekszik megmutatni, hogy midőn a' kormány augusztus helyett júliusra határozza a' kamarák összehívását, 's ezen másítás okait a' Moniteurben egyszerűen adá elő, koránsem volt szándéka, meggátlani a' meghatalmazások megvizsgáltatását 's a' kamara szerkezőlését. A' kamara össze van híva, 's ha többségi számára jövendő össze, a' meghatalmazások vizsgálat alá fognak vétetni, a' ház teljesen szerkezőlni 's úgy elhalasztatni. Ha pedig többes számra nem gyűl egybe, a' vizsgálat is el fog halasztatni. — Mivel azonban a' kamarai többség a' ministerium részén van, könnyen eszközölheti a' ministerium az ő követeinek nagy számban elmaradásukat, 's ekkor halasztja majd el a' kamarát, mielőtt a' kir. megnyitó beszédre fölírást szavazhatna, vagy azt vita alá vehetné. — A' Temps Brougham lordnak a' felsőházban a' Morningpost ellen előjött

vádjáról megjegyzi: hogy világosan ki leheté venni, mi kedvetlenül vádolá a' nemes lelkű whig a' tory (ellenséges) lapot. A' vád nyugalmas nyelve, a' megsértett minister nyilatkozása a' sajtó szabadságirántugymond, 's ezen egész parlamentarics dicső jelenet egyszerűsége szép leczke 's példa lehet ránk nézve. Az angol parlamentben tanulhatni meg, mikép kell constitutionalis szabadságot tiszteletben tartani.

SVÉDORSZÁG.

Következő Ankarswärd báró által a' királyhoz benyújtott 's a' svéd képviseleti alkotmány-másítást kérő folyamodás tartalma: „Kegyelmes király! A' RRek alkotmánya a' mult idők társas viszonyaiból támadt, 's az volt a' képviselés alapja Europa minden országiban, hol a' nép is részt vön a' törvényhozásban. Ama' viszonyok megszűntek. A' testületek lassankint kénytelenek voltak felolvadni a' statusba. Ez utóbbiban az ember polgárrá növekedett, a' helyett, hogy az előbbieken (testületi) rendtag vala. Azonban e' mai napig is azon ügyekeznek még sokan, hogy a' RRek alkotmánya föntartassék, nem gondolván meg azt, hogy ha ez azon társas rendre nem talál, mellyből eredetét veszi, mellyel összefüggésben állott, 's ha következőleg azon gyökere hiányos, mellyet eddig a' népek erkölceiben, gondolkodásában, 's egyéb életkörületeiben birt, az csak egy már elhaladt 's elhanyaglott műveltségi lépcső üres és nyomasztó maradékképen áll még fen. Ilyennek érezteti magát a' RRek alkotmánya a' svéd nép előtt is. Gyakran a' testületek érdekei győztek eddig is a' nemzetén. Az iparkénytetés, hiteli zavar, a' nyilvános terhek egyenetlensége, 's több eféle mutatják, hogy az egész java félszeg befolyások alatt szenved. Annyira jutánk, hogy az országgyűlés hirlelése aggodást okoz inkább, mint reményt, 's költségre emlékeztet előbb, hogysem haszonra! Régóta tévelyegmár a' svéd nép szenvedései forrásán. A' helyett, hogy az a' törvényhozásban saját munkás részvétele alapját másította volna meg, több v. kevesb erőszakkal a' kormányokat, 's országlást változtatgatá. Mig végre abban győződött meg, hogy a' javítások ösvényén egy tapodtnyit sem haladhat, mig a' törvényhozást az országgyűlés úgy gyakorolja, mint most. Mi nem csak törvényes jogunknak, de mint polgárok 's alattvalók kötelességünknek is tartjuk e' meggyőződésünket kir. Fölséged elé terjeszteni. Hogy a' gondolkodó 's becsületes svéd férfiak nagyobb része is így van meggyőződve, becsületünkre 's hitünkre mondjuk. Ennél fogva mi azok közönséges ohajtását fejezzük ki a' haza javára, midőn azért esdeklünk alázattal: méltóztassék Fölséged a' svéd népnek az alaptörvényben kitűzött renden cél-

szerü 's a' mostani társas viszonyokra illő képviselést szerzeni. Fölhatalmazva nem érezzük magunkat illy képviselési indítvány-tételre. Hanem teljes bizodalommal Fölséged bölcseségére bizzuk azt. Mi a' másítás sürgetősségére akartuk Fölséged figyelmét fordítani, bizonyosítva híven magunkat, hogy Fölséged előterjesztésünkben a' tiszta szándékot félre nem értendi, mellyel azon veszélyeket ohajtanók elhárítani, mellyek korhadttá alkotmányok megtartását követik. — Hódoló mély tisztelettel, hűséggel 's buzgalommal maradván 's a' t.

Koppenhága, jun. 28. A' norvegiai Morgenblattban (Reglap) némi cikkely állott a' dán tartományi RRről 's országgyűlésről, melly nem épen különös figyelmet érdemel, 's arra bizonyosan szert sem tehetett volna, ha e' számot szétküldöztetése után több nappal le nem foglalják. Az által figyelmessé tétetve, most e' csekélységre fordult a' nyilvános érdek, 's immár számos másolatban kereng is. Majd ugyanazon időben jelent meg a' Kiobenhavnspostban némi cikkely e' czim alatt: „Politikai biztosítékok“ (Garantien), melly nem rossz ugyan, de nem is igen jó, de mivel folytatása megtiltatott, a' közönséget néhány napig elfoglalta. Dániában a' király ujtásai folyvást tartanak. Néhány lelkész vitájának azonsükere lett, hogy az egyházi (evang.) szertartásokat a' jelen időhöz illesztve, másítani fogják. Megparancsolta t. i. a' király valamennyi püspöknek, hogy minden lelkésztől gyám-okolt (motivált) nyilatkozást kívánjanak arról: valljon az egyházi szertartáson és agendán saját nézete szerint kell e' másítani, 's ha igen, miben álljon azon módosítás? E' nyilatkozásokat a' püspökök azután saját véleményadásukkal küldjék a' dán kancelláriához. — Svécziában a' most mult év 6ik banya-hónapjában a' bányák mindössze 3515 márka 's 4 lat tiszta ezüstöt adtak az olvasztékba. Az általános nyereség az előbbi 5 hónapban 8636 márka 3 $\frac{1}{2}$ lat volt, ezen esztendőben tehát eddig 12,151 márka 7 $\frac{1}{4}$ lat tiszta ezüst.

SPANYOLORSZÁG.

A' Constitutionel egy madriti levél után következőleg jeleli ki Spanyolország egyes tartományinak jelen állását erőre 's véleményre nézve a' két viszongó párt között: „Andalusiában, ugymond, melly 4 különböző tartományra, Sevilla, Cordova, Jaen és Granadára oszlik föl, 's mellynek népességét most ama' rettenetes nyavalya, a' görösmirigy zaklatja, tökéletes szellemi nyugalom uralkodik. Népsége a' tengerszéli városokban, Granadában és Sevilleben majd kivétel nélkül az ifju királyné hive, 's azon csekélyded befolyás, mellyel a' belsőbb városokbeli papság a' véleményre hatatis, a' nagy közöshöz képest egészen eltűnik.

Andalusia tehát, szelleménél fogva nem csak nem készül fenálló kormányát háborítani, sőt bizonyos fölöle, hogy szorongás idején ő egyedül mindig legbiztosabb menedék marad a' királyné részire. Hasonlót állithatni a' többi, ugy szólván egész déli, Spanyolországról, melly különös helyzeténél fogva is, csakugyan politikai fontosságot magában nem rejteget. Estremadura, e' szabadság-kedvelő tartomány a' királyné ügyét inkább sajátjának tekintti; ugyan is e' tartomány csak néhány, igen csekély számú nemesi jószágosak 's juhos gazdák birtokában levén, kik alattvalóikra hasonló befolyással birnak mint másutt a' papok, mivel magok mindnyájan mérsékes szabadelműek, a' többi nép is csak ez osztályhoz szít. Galicziában, melly egyik a' legnépeseb 's következőleg földjére nézve legmiveltebb tartományok közül, a' tengermelléki városokban jeles szellem aralkodik; belül azonban a' tartomány dereka felé, hol a' szerzetesek töménytelen jószágokat birnak, valamint fővárosa San-Yagoban, hol egy carlosismusról fölötte gyanus érsek 's nagy számú papság lakik, nem kis erővel forrong a' carlositaság. Méltó még is megjegyezni, hogy Galiczia papsága nem úgy nevezett frayles vagy kolduló barátok, hanem Bernarditák és Benedictinusok, kiknek szerzeteik általánosan inkább fölvilágosultak. Ezen gazdag coenobiták kétségtelen elsőbbséget tulajdonitnak ugyan Carlosnak a' kis Izabella fölött, nyiltan azonban össze nem esküsznek; a' többi nép igen szorgalom-kedvelő munkás osztály, mellynek guerilláskodni se kedve se ideje annyi mint egyébütt. Morillo, ki itt főkapitány, szilárd 's mérséklett viselete által, külsőleg mindekorig föntartá a' rendet. Ugyanezeket mondhatni a' szomszéd, egyszersmind Portugállal határos Leon királyságról, melly keblében hasonló sok carlositát rejteneget, de Quesadarendszabási mellett nyilvánosan a' rend még nem háborított meg. Asturiában, melly mint Leon, O-Castiliának egyes tartomány-része, a' köz vélemény kevésbé ellenkezik az új kormány-renddel. Voltak e' megyének mindig tündöklő férfiai 's vannak jelenleg is, mi nem rossz szellemét bizonyítja. A' híres Jovellanos asturi fi volt; Torreno gr. és Arguelles, az t. i. ki az 1812. cortesben ritka szónoki tehetsége miatt „el Divino“ nevet nyert, szinte asturiak. O-Castilia többi része, Segovia, Valladolid, Burgos, Avila, Santander és Soria, bizonyos okoknál fogva, mellyeket alább érinteni fogunk, alkalmasint hajlott volna Navarra és Biscaya példáját követni, ha más csak kevéssel is engedékenyebb vagy tüzetlenebb kormányzót nyer vala, mint a' szigoru Quesadát. Nemesek, kereskedők, 's némely része a' papságnak szabadályos elvek-

höz szítanak. Uj-Castília, mint széke az ország fővárosának 's kir. udvarnak, valamint műveltségben jóval fennebb áll az országnagyobb részénél, úgy közvélemény-intéző befolyása is szétsugárzik többi tartomány testvéreire. Toledo, Mancha, Cuenca lennének egyes, a' ministeriumnak némi aggodalmat okozható részei, ha olly közel kéznél nem volna minden eszköz, illő fékez tartatásukra. Magában Madridban elég nyugtalan elmelappang az alsó néposztály közt, minthogy előbb ebből szedettek a' kir. önkénytesek, de nem tarthatni tőlök, mióta a' vagyonos és szabadelmű közép osztály nyilvános rend-biztosításul fegyverben van. Murcia és Valencia királyság valamint Arragonia egyenlő számban birna mind egyik mind másik felekezeti véleményüeket, ha a' liberalis fél társas állodalma 's lelkesedése a' másik pártot mind physikai mind szellemi erőben jóval felül nem haladná. Ebrotul kezdve egész a' Pyrenéekig hasonlíthatlanul többek a' kormányhivők mint a' carlosiak, Saragossa mindig eltökélt az új rend mellett fölkelni; 's említésre méltó azon ritka kivétel, hogy itt a' hegyi lakosok Jaca, Barbastro és Huescában, a' carlositáknak legnagyobb ellenségeik. Felső-Arragoniában a' clerus befolyását számba sem vehetni. Cataloniában, vannak ugyan a' főnálló igazgatásnak elég ellenségi, de annál isméreatesb a' többi népség gondolkodása. Gen. Llauder itt némi polgár-katona testületet alkotott össze, mely tiszta szelleménél 's elszántságánál fogva bárminő ellenséggel mérközhethék; Barcellona pedig szilárd intézetinél maradna még akkor is, midőn Spanyolország többi része felfogott constitutio-ügyében már megbukott. Magok a' carlosiak más nézetűek e' tartományban, őket is bizonyos szabad szellem, bizonyos intézkedési biztosíték (garantia) után vágyás vezérli; mi kitészik onnan, hogy d. Carlos megbizotti nálok örökké hasonló föltételek ígérését 's biztosítását boesátják előre, midőn kormány-szándékjukat 's javaslatikat tudatják, v. azok kivitelét sürgetik. Hasonló szempontbul, de főnákabb eredetbul 's nagyobb mértékben tekintheteni a' navarrai 's baski tartományokbeli carlistmust is. E' vidékeken a' lázadást, mely mindenütt, csak a' királynéi seregek telep-helyein nem, egyiránt hatalmasan lebogtatja zászlóját, a' papság tartja fön, 's vele azon néposztály, mely másutt általjában leghivebb öre a' szabadságnak. E' rendszer szellem-változásnak nem más oka, mint azon alapos aggodalmuk a' baskiak 's navarraiaknak, hogy emlékezet-haladó időktül birt privilegiumikat a' fenálló kormány mellett veszteni fognak, d. Carlos pedig azokat biztosítani ígéré. Valóban a' kormány, eltökélt szabad nézetei ellenére, e' tartományi rendszer további főnállását nem erősítheti

meg se egyik se másik megyében, Biscayában főkép, hol semmi adó sem fizettetik, 's a' nép még is maga választja tisztathóságát, a' sereghöz pedig önkénye szerint szolgáltat katonát. D. Carlos nevében, ennek párthivei 's a' papság ígérék meg ezen privilegiumok sértetlen főnmaradását, 's így valóságos és személyes érdekek fonódnak össze a' zendülés tüzet gyulasztani. Hasonló uton 's épen ezen okokbul kelt ki 1820ban is az első politikai mozgás Biscayában 's utána Navarrában. A' papság már akkor használta e' hatalmas lázító szert, 's minthogy a' franczia kormány előbb ugyan titkos de utóbb nyilvános segédül lépe föl, az insurgensek erőködése valóban sikerült is. Most azonban, midőn hasonló pártoltatásra semmi kilátás, 's a' praetendens hg távol 's idegen tartományban, a' meghódulás kikerülhetlen. De mi megnyugvást lelhet majd ebben is a' kormány, hacsak közükbe számos katonaságot nem szállít 's ingó csapatokkal nem biztosítja a' rendet. Mindenmellékes elnézést kerülnie kell a' kormánynak, ha az ország közjává akarja. Erő kell 's lelkesedés, 's most, midőn még ideje van, így a' dolgon segíthetni. Előjárói 's igazgatási tisztpolczokon általányosan, hogy mondjunk igazat, gyanus emberek ülnek; ellenben a' főkapitányok mindannyi jeles férfiak. Nevüket nevezni annyit tesz, mint dicséretüket kimondani: Llauder, Quesada, Morillo, Rodil, Espeleta, Martinez de San Martin, mindayajan elhíruült vezérek, 's kik viselt fontos hivatalaiknál fogva eléggé bizonyítják, hogy ismereteik 's tehetségeik nem csupán hadi körbeliek. Midőn magokra vállalák a' ministeriumi parancsoknak, míg azokat Zea osztogató, nem engedelmeskedni, egyszersmind jeles tartózkodást tüntetének elő, tul nem hágván a' határon, mit tenni könnyű vala. Illyen a' többi szolgálattévő vezér is, különösen Valdes és Lorenzo. Nem magasztalhatni kellőn a' tábor derék szellemét, 's bizonyosan lesz gond a' fenálló példás katonai fők mellett, annak szoros megőrzésére is. Tagadhatlan, hogy e' seregek már most egészen a' franczia tábor formájára szerkeztetvék, 's ez egyenlőséget mindinkább tökéletesítai, folyvást egyedül-tes törekvései a' nagyobb vezéreknek. Hasonló érzelmeket táplál maga még a' nagy nemzet is, hol eltűnven a' régi nemzeti gyűlölség 's gyermeki féltékenység, a' helyett nemes vetélkedésre buzdul, mely az érdekek rokon 's teljes egyszerűségét hosszú időre biztosítja. Öster. Beob.

K E L E T I N D I A.

A' keletindiai gyarmatokból érkező levelek telvék aggodással a' rabszolga-főszabadító törvény végett. Jamaicaiban arról látszanak meggyőződve, hogy a' törvény azért nem akadt ellenszegülésre, mert az Angliától rabszolgaváltásul fizetett pénz-

zel a' telekbirtokosak ön adósságaikat fizették ki, mit különben nem tehettek volna. Jövendőre nézve azonban nem olly kedvező a' kilátás, mert az ültetvényesek v. természetők (Pflanzer) azt hiszik, hogy a' szabad négerek nem fognak dolgozni, ennél fogva a' szabad munka minden esetre sokkal drágább lesz, mintsem azzal a' cubai's braziliai rabszolga munka ellen versenyre léphetnének. A' spanyol természetők azonban Portoriccoban egészen ellenkező tapasztalást tettek. Portoriccoban tudnillik nagyszámu genuai fehér nép települt le, 's mint-hogy elég pénze rabszolga és telek-vásárlásra nem volt, kis társaságokba állott össze, közösen szekeret 's vonómarhát vett, 's aratáskor a' természetőket munkájával kínálta meg a' cukornád-learatásra és malomba-takarításra. Minthogy a' négereknek ilyenkor sok dolguk van, előlött a' természetvény nagy része gyors elhordástól függ, a' természetők édes örömet kaptak az ajánlott munkán, 's azóta új osztálya támadt itt a' fehér munkásoknak, kik jobb készületeik és szerszámaikkal, nagyobb pontosságuk- 's több értelmességöknél fogva kedvesek a' természetők előtt, 's noha drágábbak a' fogadott négereknél, és sokkal többbe kerülnek mint a' rabszolgák, a' természetők még is hasznukat látják, mert e' miatt nem kénytelenek egész éven által nagyobb számu négert tartani, hogy aratáskor elég munkások legyen. Némelly ültetvényekben a' négerek számát felényire szállították, mert e' fehérek a' földforgatáson, 's a' növény-töltögetésen kívül minden munkát elvállaltak. Különös, hogy emberi gyarmatpolitika legjobb példáját mindig spanyol gyarmatok adák, 's nagy szerencse lett volna angol Keletindiára nézve, e' példának előbb ott is haszon 's divatba vétele. Négy év előtt Goderich lordnak, ki akkor gyarmat-minister volt, tervet nyújtottak be, az angol gyarmatokba a' spanyol fölszabadítás elvének behozatása végett. Ezen elv szerint minden rabszolga törvényesen megbecsültheti magát, 's ezen becsü-árt apródonként leróhatja, úgy, hogy azonnal meg is nyeri arányos szabadságát. Például: ha valamely rabszolga különmunkával, akár kertében, akár másnak, értéke v. becsára hatodrésztét pénzben leszolgálta, e' pénzzel minden héten egy szabad napot vesz magának, mellyen egyedül magának dolgozik, 's így fokenként napról napra egészen szabaddá teheti végre magát. Már első

tekintetre is világos, mennyivel helyesb ez az angol fölszabadító törvénynél, mert így munkásságra szorittatik a' rabszolga, 's minél tovább juta szabadulásában, annál több ösztönt is kell érzenie teljes szabadsága megnyerésére; 's föltehetni, hogy ha egyszer egészen fölszabadult, megszokta dolgozósságában megmarad; míg azok, kiket az angol törvény, minden saját fáradozás nélkül, készületlen új állapotba vet, annak hasznát sem tudják venni. Igaz, a' spanyol törvény a' rabszolgától tartós munkásságot kíván, mit talán nem is remélhetni a' többségtől; de ha már Anglia áldozni akart e' célra, a' spanyol törvény elve mellett segíthette volna a' fölszabadulást a' tartozási mennyiség egy része megadatásával. Azonban az ültetők saját idegenkedése minden változtatástól, volt oka, hogy Anglia e' mostani tervet fogadá el. De a' koczka meg van már vetve.

OROSZORSZÁG.

A' pétervári lapok leírását (Rescript) közle- nek, mellyet Miklós czár 1834 april 23án (maj. 5.) Kisseleff general segédhez a' moldvai 's oláh fejdelemségek volt kormányzójához bocsátott. E' levélben megelégtét jelenti a' czár ennek a' fejdelemségébeli igazgatásával, melly magas vára-kozásának teljesül megfelelt. A' general-segéd érdemeit a' czár elismervén egyszersmind magas kegyelméről teszi őt bizonyossá. — Moszkvában 28 Péterváriban 94 férfi nevelő intézet van, mellyekben mintegy 3400 gyermek tanul, többnyire a' nemesi és tisztviselői karból. Előlött a' kormány mindenütt új meg új ifjonez-iskolákat, gymnasiumokat, 's a' t. állittat a' fiatalág tanítására. Ezen előadással akarná az orosz ministeri ujság a' népoktatásra nézve a' francia lapok azon megtámadását megczáfolni, mellyet azok a' kormány tiltó rendszabási ellen (külföldi nevelők, külföldiek által emelt nevelő intézetek, 's a' külföldön tanulás ügyében) irányzottanak.

NÉMETORSZÁG.

A' bécsi husáros czéh ellen nyomozás van rendelve. Okul azt mondják, hogy a' bevásárlott marha árát, mellyhez szokás a' hus árát szabni, mindig magasabbra tették, mint igaz volt, 's hogy az eladók is mindig magasb árról adtak nyugtatványt, mint a' mennyiért eladták a' marhát, honna n a' husárnak természetesen följobb kelle rúgnia.

A' gabona pesti piaczi ára július 18kán 1834:				Pénzkelet:			
posz. m. vál.gar.	legjobb	közép	csékély	posz. m. vál.gar.	legjobb	közép	csékély
Tisztabuza	120	113 $\frac{1}{4}$	100	Zab	80	76 $\frac{1}{2}$	73 $\frac{1}{4}$
Kétszeres	93 $\frac{1}{4}$	86 $\frac{2}{4}$	—	Köles	—	—	—
Rozs	85 $\frac{1}{4}$	80	76 $\frac{1}{2}$	Köleskása	—	—	—
Árpa	90	86 $\frac{1}{2}$	—	Kukoricza	90	86 $\frac{2}{4}$	83 $\frac{1}{5}$

Pénzkelet:			
Bécs július 9dikén középár pengő pénzben			
Status 5 pC. kötel.	99 $\frac{3}{10}$	1834 ^k statusköles.	567 $\frac{1}{2}$
" 4 pC. "	88 $\frac{1}{5}$	Kam. 2 $\frac{1}{2}$ pC. kötel.	—
" 1820 köles.	205	Bankrészvény	1254
" 1821 ^k "	138 $\frac{1}{5}$	C. sraany pCt. agio	—

Szerkezteti Helme c z y. Nyomatja Landerer.